

På opdagelse i skulptur og rum

LÆRERINFORMATION / UNDERVISNINGSMATERIALE TIL 7. - 10. KLASSETRIN, SAMT 1. KLASSETRIN PÅ UNGDOMSUDDANNELSERNE

En skulptur er et 3-dimensionelt kunstværk. Som følge af skulpturens håndgribelighed, inviteres vi som publikum, til at opleve den fra flere forskellige vinkler. Som materiale anvendes ofte marmor, bronze, gips, jern, stentøj eller træ.

Oddvar I.N. Darren: *Vannman*, 2002

På KunstCentret Silkeborg Bad kan man opleve værker af en række billedhuggere, som hver især giver deres bud på en eller flere skulpturer. I det følgende introduceres til, hvad man i en skulpturanalyse kan vælge at undersøge.

Elevernes forståelse af egenskaberne i det materiale skulpturen eller objektet er skabt i, kan udbygges ved, at sammenstille eksempler fx træ over for marmor, bronze overfor gips, glas over for plastic etc.

I arbejdet med skulptur er det en god ide at starte med at få et indblik i, hvad skulptur er for en størrelse via nogle enkelte grundlæggende begreber. I punkterne herefter introduceres nogle af disse begreber, som kan gøre eleverne i stand til at tale om skulpturen. Derefter er der et par opgaver som eleverne opfordres til at løse.

Jean Clarebout: *Passage* (1992 - 1997)

1. Den umiddelbare oplevelse

Den umiddelbare oplevelse af skulpturen og skulpturens titel, størrelsesforhold og evt. viden om kunstneren.

2. Materialeegenskaber

a. *Den skulpturelle arbejds metode:* Er arbejds-metoden modellering, udhugning, afstøbning eller sammenføjning? Eksempelvis vil der i forbindelse med en skulptur i træ ofte enten være tale om udhugning eller sammenføjning.

b. *Materialets taktile karakter.* Man kan tale om, at et materiale har en mere eller mindre taktile karakter, alt efter i hvor høj grad det appellerer til vores følesans. En blank poleret skulptur i marmor eller træ inviterer nærmest til at man rører ved den, i modsætning til en ru og ikkepoleret overflade.

c. *Materialets struktur.* En homogen materialestruktur er en overflade, hvor man ikke kan se de enkelte bestanddele, materialet er sammensat af. En uhomogen materialestruktur er omvendt en overflade, hvor man kan se de enkelte partikler, materialet er sammensat af. I forbindelse med fx træ snakker man om en året materialestruktur.

d. *Materialets farve.* Hvordan præger materialets farve(r) skulpturen? Hvor lyse farver tilfører skulpturen lethed, giver mørke farver ofte skulpturen tyngde.

På opdagelse i skulptur og rum

LÆRERINFORMATION / UNDERVISNINGSMATERIALE TIL 7. – 10. KLASSETRIN, SAMT 1. KLASSETRIN PÅ UNGDOMSUDDANNELSERNE

Sten Folmer Jensen: *Lomviæg* 1997 – 1998. Detalje af skulpturen

e. *Materialets hårdhedsgrad.* Træ er et forholdsvis blødt og føjeligt materiale og giver derfor en fornemmelse af varme. I modsætning hertil er det hårde marmor ensbetydende med kølighed og monumentalitet.

f. *Materialets holdbarhed.* Skulpturen kan være af et bestandigt eller af et forgængeligt materiale. Er skulpturen lavet af et forgængeligt materiale som træ, vil vi formodentlig opleve skulpturen som værende nær vores verden: ligesom mennesket har skulpturen en tidsbegrænset eksistens. En skulptur i et uforgængeligt materiale vil derimod virke mere monumental, da dens levealder kan være langt længere end menneskets.

3. Rum og placering

En skulptur er en fysisk genstand og eksisterer derfor i rum. Hvordan er skulpturen placeret, og hvordan virker det ind på vores oplevelse af skulpturen? Er skulpturen skabt til stedet, eller er der tale om en opstillet skulptur?

4. Lys og skygge

Lys er nødvendigt for at opleve skulpturens form og dybde. Lyset har betydning for overfladens virkning. En blank overflade vil reflektere lyset, mens den matte vil suge lyset til sig. En ru overflade vil give skulpturen et mere kontrastfuldt udtryk, da overfladen her vil blive et spil mellem lys og skygge.

5. Akser, bevægelse og understøttelses-flade

Skulpturens akser kan være horisontale, vertikale eller diagonale. Skulpturens akser har betydning for, om skulpturen har et statisk eller dynamisk udtryk.

En skulptur kan desuden virke ustabil, hvis den bevæger sig ud over sin sokkel. Er der en stor understøttelsesflade vil skulpturen typisk virke tungere, end hvis den har en lille understøttelsesflade.

6. Synsvinkel

Skal skulpturen opleves fra en primær synsvinkel eller må man bevæge sig rundt om skulpturen for at kunne opleve den?

7. Motiv og fortolkning

Hvad forestiller skulpturen? Er det en abstrakt eller figurativ figur?

På opdagelse i skulptur og rum

LÆRERINFORMATION / UNDERVISNINGSMATERIALE TIL 7. - 10. KLASSETRIN, SAMT 1. KLASSETRIN PÅ UNGDOMSUDDANNELSERNE

Peter Bonné: *Fem porte og to stående vægge* (1995-1996)

Kilde: Grethe Ørskov: *Om skulptur og skulpturoplevelse*, Borgens Forlag.

Ovenstående billeder er alle fra Kunstcentrets skulpturpark.

Peter Bonné (1945-)

Bonné er billedhugger og maler. Han har udført adskillige skulpturer og er repræsenteret på flere store danske kunstmuseer, heriblandt Statens Museum for Kunst.

Han uddannede sig på det eksperimenterende akademi, som også kaldes Eks-skolen. Denne blev grundlagt i 1961 af blandt andet Per Kirkeby og Paul Gernes.

Her er en kort introduktion til Bonnéns værk: *Fem porte og to stående vægge*, som er skabt i cortenstål og jern. Værket kan opleves i skulpturparken.

Bevidst er her arbejdet med skulpturobjekternes indbyrdes relationer. Her er ikke blot én men flere vinkler at opleve skulpturen fra. Her er arbejdet intenst med linjeføringer, placeringer og dimensioneringer, og dette på en måde, så der skabes opmærksomhed på rummet.

Studerer overfladerne nærmere, er her ikke blot lineære overflader, men rettere bølgende overflader. Derved bliver det meget statiske opløst og rytme kommer ind i skulpturen.

A. Lav en analyse af en skulptur i parken

1. Beskriv skulpturen med vægt på materiale og overflade. Hvilke materialer er den skabt af? Hvilke redskab(er) tror du blev anvendt under skulpturens tilblivelse?
2. Prøv at sætte nogle tillægsord på skulpturens udtryk. Virker skulpturen varm eller kold, behagelig eller ubehagelig, let eller tung osv?
3. Hvordan hænger skulpturens overflade og udtryk sammen?
4. Hvilken titel ville du give skulpturen?

B) Tanker om værkets budskab

Gå sammen med en eller to andre personer. Brug 2-3 min hvor i nedskriver jeres tanker og associationer om, hvad I tror billedhuggeren vil fortælle med værket. Snak derefter sammen om jeres tanker og associationer og prøv at argumentere for dem.